

מתורתו של צדיק אביר יעקב

משנתו של מרן רבי יעקב אביחצירא זי"ע | על דרך הפשט לקט דרושים ומאמרים, בבואור פשט מצוות התורה וענייני עבודת השי"ת שגלקטו מכל ספריו הק'

פרשת נשא ה'תשפ"א

לעבד בתפלה הנקראת עבודה (תענית ב.) ולמשא, ישאו על התורה והמצוות:

אם באו יסורים על השב יקבלם מאהבה ויתכפר

אי נמי ולמשא, אם באו עליהם יסורים יקבלו אותם מאהבה, כמו האשם, כמו שדרשו רבותינו זכרונם לברכה (ברכות ה.) על פסוק (ישעיה נג י) 'אם תשים אשם, מה אשם לדעת, אף יסורים לדעת. משא אותיות אשם, והכונה, אם היה עליהם משא היסורין, יקבלום באהבה ומדעת כמו האשם, כי בזה תהיה כפרתם רצויה:

(פיתוחי חותם פרשת נשא)

צדיק כל אדם להתזודות הווידוי בולו

אף לא פעלו עולה, בדרכיו הלכו (תהלים קיט ג.) הכונה, במה שיזדוע דהודוי נתקן בלשון רבים, אשמונו, בגדנו, משום דכל ישראל ערבים זה לזה, ואם אין בכל אחד ואחד אותו עון שהוא מתודה עליו, יש בחברו, ומשום ערבנות נתפש עליו וחשוב כאלו היה בו בעצמו. ועוד, שאם לא יש בו בגלגול זה יש בו בגלגול אחר. ועל כן צריך כל אדם להתזודות הודוי שלו, ויגמר בדעתו דכל האמור בודוי עבר עליו. וזהו שאמר אף לא פעלו עולה, אפלו הכי בדרכיו הלכו, שהם דרכי הודוי, דהינו חושבים בלבם שהכל עברו עליו, ומתודים על הכל:

ב. השב מאהבה זדונותיו חשבות כזכויות

אי נמי, דיזדוע דהשב מאהבה לא די לו שנמחלו עונותיו, אלא אפלו זדונות נעשו לו כזכויות (וימא פו.). וזהו שאמר דנצרי עדתיו של השם ודורשים אותו בכל לבבם ביראה ואהבה כראוי, לא די להם שהעונות שעברו עליהם נחשב להם כאלו לא פעלו עולה מעולם, אלא אדרבא, נחשב להם דאותם עונות שעשו, זכיות עשו. וזהו בדרכיו הלכו, דהינו באותם עונות עצמם נחשב להם בדרכיו הלכו:

(אלף בינה, תהלים קיט אות א)

להוסיף בכל יום וידוי וחרטה

בראשית ברא אלהים וגו' (בראשית א א.) בראשית ראשי תבות רפואת ברית תמיד יזכר את שפגם. בא לרמוז דמעקרי כפרת הברית הוא שיזכר תמיד באנחה ושברון לבב מה שפגם בברית, וכמו שאמר דוד המלך עליו השלום במזמור התשובה (תהלים נא ה) 'וחטאתי נגדי תמיד, דזהו התקון הגדול כשמשום החטא בין עיני ולא ישכחהו, דבזה בכל יום מוסיף ודוי אחר ודוי וחרטה אחר חרטה ותשובה אחר תשובה. אבל אם מיד בשובו שכח החטא ואמר כבר נתקבלה תשובתו, ולא נשאר לשית החטא בין עיניו ולדאג ולהתאנח עליו, בזה יש ספק גדול אם נתקבלה תשובתו:

ובזה נראה לפרש המסורה, 'הלוך ושוב' (בראשית ח ג), 'הלוך וחסור' (שם פסוק ה), 'הלוך ונסוע' (שם יב ט), 'הלוך וגדל' (שם כו יג), והכונה אם השב בתשובה בכל יום 'הלוך ושוב' ומוסיף בכל יום תשובה וחרטה ומשים חטאו

העושה תשובה מאהבה – מעלתו יותר מצדיק גמור

נשא את ראש בני גרשון גם הם לבית אבתם למשפחתם. מן שלשים שנה ומעלה ועד בן חמשים שנה וגו' (במדבר ד כב-כג.) אפשר לרמוז, דהנה אמרו רבותינו זכרונם לברכה (ברכות לד.), במקום שבעלי תשובה עומדים אין צדיקים גמורים יכולים לעמוד. צריך שתדע דלא בכל תשובה דברו חכמים, דלא כל התשובות שוות, דאינו דומה העושה תשובה בעודנו בכחו לעושה אותה בסוף ימיו לאחר שתש כחו (וימא פו: ע"ז יט.), ואינו דומה עושה תשובה מאהבה לעושה אותה מיראה (וימא שם). והנה כל זמן שהאדם עודנו ברשעו נקרא רחוק מלפני ה', כמו שכתוב (משלי טו כט) 'רחוק ה' מרשעים, וכשעושה תשובה נקרא קרוב, כמו שכתוב (ישעיה נז יט) 'שלום שלום לרחוק ולקרוב' (רמב"ם תשובה פ"ז הלכות ו-ז):

הרמז בפסוק

וזהו שאמר נשא את ראש בני גרשון גם הם, הם בני אדם שהיו מגרשים ומרחקים מאת ה', ועשו תשובה, והתשובה רמוזה בסופי תבות 'נשא את ראש בני' עם שני כוללים גימטריא 'תשובה'. עוד, ראשי תבות 'בני גרשון גם הם' גימטריא 'אהבה', לרמוז ששבו מאהבה. עוד, נשוא במלוי, אותיות 'שונא', לרמוז, אף על גב דאתמול היה שונאי ומגרש ורחוק, (ואיזו נעשה קרוב ונשואי ראש. והנה גם הם ראשי תבות הם מעלים מצדיקים גמורים, לרמוז דהעושים תשובה מאהבה הם יותר מצדיקים גמורים:

כשישב מאהבה הזדונות נהפכות לזכויות ונבראים מהם מלאכים

באמת צריכים לעשות תשובה בעודם בכחם, ולזה אמר מן שלשים שנה ועד בן חמשים שנה תפקדם, להיות מכלל המעלים מצדיקים גמורים. כל הבא לצבא צבא, דהינו לסגל מצות ומעשים טובים, ולרמוז מה שאמר התנא (אבות פ"ד מ"א) דהעושה מצוה אחת קונה לו פרקליט אחד, וכל מצוה ומצוה נברא ממנה מלאך אחד, נמצא ברבוי מצות ירבו חילים של המלאכים, וזהו שאמר לצבא צבא. ומה שכתב לצבא צבא, בא לרמוז דהשב מאהבה זדונות נעשות לו כזכויות, וכאן רמזנו דהפסוק רומז לשב מאהבה, נמצא שיש לו שני חילים, אחד מצד המצות שעושה, ואחד מצד הזדונות שנעשו לו כזכויות:

השב בתשובה ירבה בתורה ותפילה

לעבד עבדה באהל מועד, בא לרמוז דהשב בתשובה צריך להיות שוקד בכל יום ויום על בתי כנסיות ובתי מדרשות (מנחות קי. ר"ה יח), ראש השנה טו:), דזהו הצרי הגדול, וזהו לעבד עבדה באהל מועד, לרמוז על בתי כנסיות ובתי מדרשות:

אמר אחרי זה זאת עבדת [משפחת] הגרשני, הם שהיו רחוקים ומגרשים ועכשו נתקרבו על ידי תשובה, תקונם ועבודתם עכשו ששבו בתשובה, הוא

בגבול הקדשה ולפגם בה. והגורם הגדול שמכניס הקלפה מיד ולאחר בקדשה הוא בעל לשון הרע, ובאותה שעה אומרים חילות הקדשה, מי גרם למצער זה שיכנס בינינו, ואומרים, פלוני, והכל מקטרגים עליו רחמנא לצלן:

ועל זה אמרו רבותינו זכרונם לברכה (ערכין טו.), דבעל לשון הרע שקול כשלש עברות חמורות, כעבודה זרה וגלוי עריות ושפיכות דמים, שנאמר (תהלים יב ד) 'לשון מדברת גללות' [וכו.]:

להשמר מהעבירות שנותנות כה לס"מ

וזהו כונת הפסוקים: **צו את בני ישראל, אין צו אלא עבודה זרה** (סנהדרין נו.), כמו שדרכו רבותינו זכרונם לברכה (זוהר ח"ג כו.), לרמוז שישמרו עצמם בכל דבר הגורם עליו לסמא"ל. וזהו וישלחו מן המחנה, הוא הגוף שלהם, לא יעשו בו שום תפישה לסמא"ל. מן המחנה זה מחנה קדשה, הוא הגוף שקראתו התורה 'היה מחנה קדוש'. ובמה היה קדוש, כיון שישלחו ממנו כל צרוע, הוא סמא"ל, דהינו ישמרו עצמם מן לשון הרע, כי בזה סמא"ל נראה כמצער ונכנס לתחום הקדשה:

(פיתוחי חותם פרשת נשא)

לשון הרע קל בעיני אדם וזנים חושבים אותו לעון

צריך האדם לדקדק הרבה לשמר המצות שנגזרים בעיני קלות, שאם לא ישמר הקלות יבוא לעבר גם על החמורות. שעל זה אמר התנא בפרוש (אבות פ"ד מ"ב) עברה גוררת עברה, דהינו, העברה הקלה גוררת החמורה. ועוד מה שרבותינו ז"ל קראום 'קלות', לא מצד גוף העברה קראום 'קלות', רק מצד בני אדם שחושבים אותם קלות, אבל מצד גוף העברות יש בהם חמורות דחמורות:

תדע, שהרי לשון הרע קל בעיני אדם להוציאו ואינם חושבים אותו לעון, שאומרים מה עון יש בזה, מה מעשה יש כאן, מה פגם יש כאן, דבור בעלמא הוצאתי מפי, מה שיך בזה דין וחשבון. ובוא וראה מה אמרו רבותינו ז"ל על לשון הרע (ערכין טו.), דגדול כעבודה זרה וכגלוי עריות וכשפיכות דמים, וכן משנה ערוכה (שם טו.), נמצא חמור האומר בפיו יותר מהעושה מעשה, שכן מצינו שלא נחתם גזר דין על אבותינו במדבר אלא על לשון הרע, שנאמר (במדבר יד, כב) 'וינסו אתי זה עשור פעמים ולא שמעו בקולי'. נמצא הקל בעיני אדם הוא החמור: (אלף בינה, תהלים קיט ריש אות ה"א)

בין עיניו, לזה יצר הרע 'הלוך וחסור' ומניחו לעשות תשובה שלמה כתקנה, דהיצר הרע הוא המסית לאדם ואומר לו כבר נתקבלה תשובתו כדי למנעו מלעשות תשובה שלמה, ומניעתו היא שישכח החטא ולא יתחרט עליו, וכיון שמתחרט על מה שעבר עליו מכרח הוא שירבה בכל יום בתשובה והלוך וחסור יצר הרע ממנו. אבל אם שכח החטא והלוך ונסו, דהיה מסיע דעתו ממנו, בזה יצר הרע 'הלוך וגדל' בו ואיננו מניחו לעשות תשובה שלמה, לפיכך יזכר החטא תמיד כדי שירבה בתשובה, ובזה בא הרמז על נכון דרפואת הברית יזכר תמיד מה שפגם, ובזה ושב ורפא לו:

(גני המלך, תיקון הברית אות ל)

היודוי נצרך לבעל תשובה

דרכי ספרתי ותענני למדני חקיק (תהלים קיט כו). בא לרמוז על היודוי שהוא דבר גדול והוא צריך הרבה לבעל תשובה, כמו שנאמר (משלי כה יג) 'ומודה ועזב ירחם'. וכמו שמצינו בקרבן דצריך להתודות עליו, כמו שנאמר (במדבר ה ז) 'התודו את חטאתם אשר עשו, וכתיב (לעיל ה ה) 'והתודה אשר חטא עליה, כן צריך בעל תשובה להתודות ולהתחרט (רמב"ם תשובה פ"ב ה"ב), והמתודה ומתחרט בודאי שאינו חוזר ריקם, כמו שנאמר 'ומודה ועזב ירחם', דהינו בודאי הוא שירחם. וזה שאמר **דרכי ספרתי**, דהינו היודוי שאני מתודה ומספר לפניך כל דרכי המקלקלים ומתחרט עליהם, ובזה פשוט אצלי שיתענני, לכן אמר **ותענני** לשון עבר, דהינו שיעניתי כבר, ולא אמר 'תענני', לפי שאמר כיון שעשיתי ודוי וחרטה כראוי פשוט אצלי שכבר עניתי. אבל מבקש ושואל מקח **למדני חקיק**, והכונה לפי שהתשובה היא מדרגות ומעלות, וזו למעלה מזו וזו למעלה מזו, והמעלה שבהם הוא שיהיה בעל התשובה חכם בסודות התורה, וידע העולמות שפגם בהם והשמות שפגם בהם, ויעשה תקון המועיל לתקן כל דבר בשרשו ומקורו לבלתי ישאר שום פגם חס ושלום, וזהו שמבקש ושואל **למדני חקיק**, דהינו למדני לעשות לכל דבר ודבר חק תראוי לו:

(מחשוף הלבן פרשת צו)

חטא לשון הרע שקול כג' עבירות חמורות

צו את בני ישראל וישלחו מן המחנה כל צרוע וכל זב וגו' מזכר עד נקבה תשלחו אל מחוץ למחנה וגו' (במדבר ה ב-ג). אפשר לרמוז, דהנה האדם על ידי מעשיו הטובים, גורם להפריד הסטרא אחרא ולהרחיקה שלא לכנס בגבול הקדשה ולעשות בה פגם, ועל ידי מעשיו הרעים חס ושלום, גורם שתכנס הסטרא אחרא

הידה שבויעית: מה מבאר רבינו הסיבה שהוידוי הנאמר מידי יום ('אשמנו, בגדנו') נתקנה בלשון רבים?
(נא לכתוב תשובה קצרה ומתמצתת!).

פתרונות יש לשלוח עד יום שלישי הקרוב, כמו כן נא לציין כתובת מדויקת וטלפון למייל: p0774702681@gmail.com או לפקס 0774702681, יש לציין בראש הדף 'עבור אביר יעקב'

שם הזוכה בסידור לשחרית
מתיבתא בהוצאת עזו והדר:

התשובה צריכה להיות מתוך ספרי מוז' האביר יעקב' ז"ע (או מתוך עלון זה) בין שולחי התשובות תיערך הגרלה על סידור לשחרית מתיבתא בהוצאת "עזו והדר".

פרשת משפטים: ה' מודכי גוטליב
ממכינה ליש"ק צאנו בני ברק.

